

D A C I A

1642

On. Biblioteca

Arad

Cotidianu
Banat
graniței de Vest

Palatul Cultural

an: 600 lei, pe 6 luni: 300 lei.
Pentru preoți, învățători, notari și țărani 500 lei.
Pentru autorități și instituții: 1000 lei.
Pentru întreprinderi: 2000 lei.

Apare sub egida
„Astrei Bănățene“

2 Lei

Redacția și administrația:
Timișoara I.
Str. Lovinici No. 2

Telefon:
Redacția și administrația 16-00
Tipografia 14-69

Doamne ajută..!

Sesizând chemarea vremii și înțelegând și precizând dorința publicului cititor bănățean să a-și avea un organ de publicitate al său, guvernul țării, prin Ministerul Propagandei a luat măsurile convenite ca în capitala provinciei noastre să apară un cotidian de firmare românească. Cinstea de a patrona edita acest ziar românesc i s-a făcut Rezonanței bănățene a „Astrei“.

Porcând la drum, sub ocrotirea și îngrijirea celui mai vechiu așezământ de cultură în părțile noastre, întemeiat de slăviți părinți aișii anume pentru răspândirea lumii și a limbii și a duh românesc „Dacia” promite să se înălțime celor mai exigente așteptări și se pot lega de un ziar de afirmare naționalistă, românească.

Este deci, firească bucuria cu care publicul cititor bănățean va saluta desigur, apariția ziarului său, apreciat și preferat tot timpul cât apăruse.

Înțelegând această bucurie ne asociem cu încredințăm dragoste tuturor celor ce o împărtășesc, însoțind ziarul nostru, al tuturor, pe drumul său, cu arhierescă noastră blăcușă. Și cu ruga ca bunul Dumnezeu să lumineze gândul și să îndrumeze și să ocrotască toată râvna și priceperea conducerii, redacției și a colaboratorilor acestui atât de mult așteptat organ, spre desăvârșita împlinire a misiunii, ce s'a destinat.

Doamne ajută!

† VASILE
Episcopul Timișorilor

Turburări în India

La Bombay au fost omorâți 4 indigeni

Stockholm, 27 (Rador.) — Corespondentul agenției DNB comunică:

O telegramă din Bombay confirmă că la Bombay s'au produs simultan trei manifestări în diferite piețe din orașul și că polițiștii au fost obligați să deschidă focul asupra manifestanților. În cursul ciocnirilor cu poartă au fost omorâți 4 persoane și răniți 90. Turburările au continuat în tot cursul săptămânii acestea începând de dimineață trecută.

Tropele britanice au ocupat punctele strategice dela Bombay. Circulația pe calea a fost suspendată în timpul nopții.

50.000 persoane egale să părăsească Istanbulul

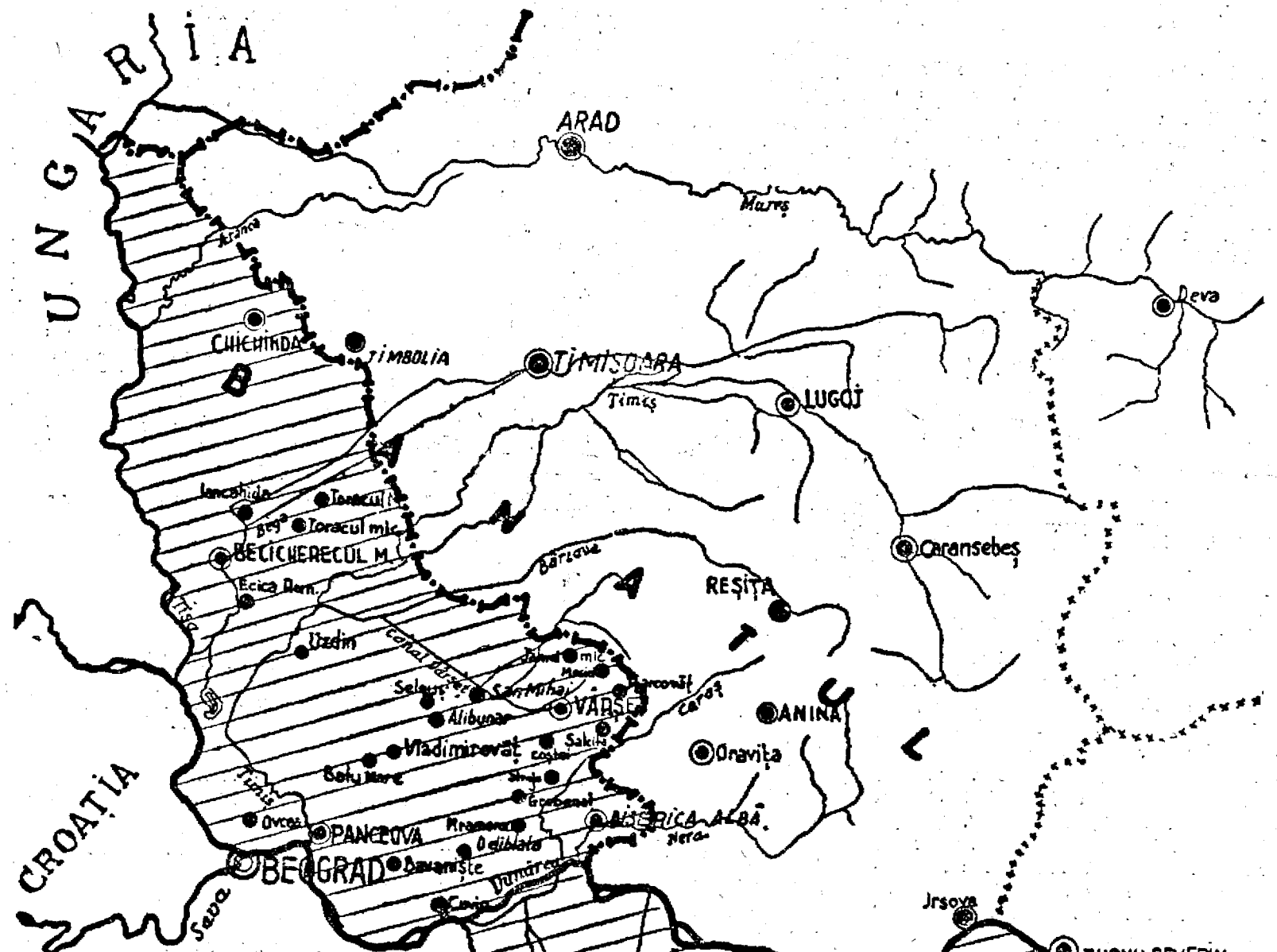
Istanbul, 27 (Rador.) — Corespondentul agenției DNB anunță:

DIN INFORMAȚIUNILE DATE DE AUTORITĂȚI REZULTĂ CĂ 50.000 PERSOANE SUNT PREGĂTITE SĂ PĂRĂSEASCĂ LOCUINȚELE DE LA ISTANBUL ȘI SĂ PLECE ÎN ANATOLIA. ÎNTRU TRANSPORTAREA REGIUNILOR SOCIETATEA DE NAȚIUNI A STATULUI TURC A PUS LA DISPOZIȚIE TREI MARI VAZELI DE PASAGERI

Lupta pentru unitatea tuturor românilor

Timocul, vatră românească

Tragedia fraților abandonati — Peste 300.000 de români, fără o singură școală sau biserică românească — Ceasul eliberării a sosit

Asuprătorii românilor considerau munții Carpați, ca pe un zid care va despărți veșnic Transilvania de celelalte regiuni surori. Realitatea însă, a fost și a rămas alta, Carpații constituind coloana vertebrală a neamului nostru. Pe culmile lor, prin întortocheșurile de văi, străbătea aceeași suflare, aceeași limbă și aceeași credință, transmitându-ne continuitatea din stână în stână și din mână în mână, — și n'a fost furtună care să ne vânture nici părjoal care să ne nimicească. Fiecărei piatră și fiecărui izvor, i-am dat un nume, rupt din țărâna telurică a aceluiaș grai și săpat adânc în existența de veacuri a acestui pământ, că nici-un alt popor, care ni-s'a suprapus, nu l-a mai putut șterge sau schimba.

Lanțul acesta Carpați, nu se termină la Orșova, pe Dunăre, ci se continuă spre sud până departe, pe Timoc.

Dunărea, leagănul de baladă al mitologicului nostru Iovan Iorgovan (Iupiter Iovis) pătrunde la Cazane masivul Carpați, și luptă încă cu stâncile nebiruite ale Porților de Fier. Aici, la această întretăiere a Carpaților cu Dunărea, se întretaie și drumurile istorice ale formării și răspândirii poporului

român. Aici trei pmături de cea mai pură sorginte românească, înfrunță veacurile, cu toate vitregiile lor. Acestea sunt:
Banatul, Oltenia și Timocul.

TIMOCUL VATRĂ ROMÂNEASCĂ
Timocul, cuprinde pământul dintre râurile Mlava, Dunăre și Timoc, limitat la sud de masivul Râtani. Acest teritoriu... (Continuare în pag. 3).

Comentări americane pe marginea declarațiilor dlui Roosevelt

NEW-YORK, 27. (Rador). — Corespondentul agenției DNB, transmite: Ziarele din New-York scriu că declarațiile președintelui Roosevelt cu privire la convoaie și patrurile americane din apele emisferei occidentale, constituie senzația zilei.

Ziarele reproduc pe larg declarația dlui Roosevelt. Senatorul Wheeler a declarat că constatările președintelui Roosevelt cu privire la serviciul de patrulare pe care urmează să-l asigure America reprezintă din nou, un balon

de încercare prin care să se vadă în ce măsură națiunea americană primește ideea convoaielor. Senatorul Republican Ball este de părere că d. Roosevelt nu s'a exprimat clar în chestiunea convoaielor. Era timpul, declară senatorul Ball, ca președintele Roosevelt să vorbească deschis națiunii americane, spunând să-și facă o opinie despre problemei convoaielor. Națiunea nu poate să-și facă o opinie despre această chestiune cu atât mai mult cu cât nu i se pun la dispoziție informațiile necesare.

Ridicarea aparatelor de radio dela evrei

Organele însărcinate cu ridicarea sunt obligate să se legitimeze

București, 27. (SIR.) — Președinția Consiliului de Miniștri comunică:

Fiind informați că evreii posesori de aparate de radio recepționează de preferință și răspândesc știri de propagandă contra intereselor generale ale țării alarmând permanent populația, se aduce la cunoștință că s'a dispus ridicarea dela domiciliul evreilor a aparatelor de radio.

Operațiunea ridicării dela domiciliu a aparatelor de radio se va face de organele poliției și jandarmeriei după

prezentarea legitimației și numai după dresarea procesului verbal prevăzut cu sigiliul autorităților dându-se un exemplar în primirea celui dela care s'a ridicat aparatul.

Când persoana ce se prezintă pentru a ridica aparatul nu are legitimație, nu voeste să o arate sau nu dresază procesul verbal prevăzut cu sigiliul autorității, se va refuza predarea aparatului încunoscându-se imediat autoritățile polițienești sau de jandarmerie respective.

O nouă declarație a președintelui Roosevelt

Poporul american este partizan al sistemului democratic și este gata să se bată pentru apărarea acestui sistem

WASHINGTON, 27. (Rador). Corespondentul agenției „Havas” transmite: Președintele Roosevelt a declarat în cursul unei conferințe de presă că patrurile navale pentru asigurarea neutralității continentului,

vor asigura supravegherea în mările și oceanele din jurul continentului, oricât de departe va fi necesar, pentru apărarea emisferei occidentale.

D. Roosevelt a subliniat că misiunea acestor patrule va fi numai să semnaleze sosirea vaselor agresoare în zona din care ar putea să devină amenințătoare pentru emisferea americană. Dsa a refuzat să spună dacă vasele de patrulare vor deschide focul asupra vaselor în chestiune, arătând că în cazul sosirii unor asemenea vase în zona menționată, autoritățile interesate îl vor avertiza imediat.

D. Roosevelt a anunțat apoi că la fel cu majoritatea poporului american, este partizan al sistemului democratic și că este gata să se bată pentru apărarea acestui sistem. Dsa s'a ridicat împotriva unor oameni cari, ca și colonelul Lindbergh, vor să renunțe la luptă pentru că situația le apare rea. Așmintit mai departe că numeroase personalități americane au intervenit pe lângă generalul Washington, să înceteze lupta, căci se părea că partida era pierdută.

Șeful republicii federale a declarat că numai o mică parte a populației împărtășește atitudinea defetistă.

D. Roosevelt a subliniat că guvernul Statelor Unite nu plănuiește în momentul de față să însoțească cu vase de război, vasele comerciale.

În o întrebare, d. Roosevelt a mai afirmat că există posibilitatea ca Groenlanda să fie ocupată în parte de forțele Axei, dar a adăugat că nu este la curent în această privință.

Atentatorul din Capitală a fost executat

BUOUREȘTI, 27. (SIR) — Numitul Teodorescu Ion, de profesiune mecanic, care a intrat în seara de 24 Aprilie, în magazinul din Str. Cantemir Nr. 5, îmbrăcat cu cămașă legionară și centura cu diagonală și strigând: „Garda de fier pedepsește pe asupritori și a tras 2 focuri de revolver asupra propriețarului, fără a-l lovi — fiind judecat de Tribunal Militar al Capitalei, a fost condamnat la moarte — pentru port ilegal de arme; la 15 ani muncă silnică pentru tentativa de asasinat și la 3 ani temniță grea, pentru port în public de uniforma neaprobată.

Sentința de condamnare la moarte a fost executată, ieri, 25 Aprilie 1941 la orele 17.

Trupele australiene au debarcat la Singapur

Primul contingent se cifrează la 90.000 oameni

Sanghai, 28. (Rador.) — CORESPONDENTUL AGENȚIEI DNB A-NUŢĂ DIN SINGAPUR CĂ TRUPELE AUSTRALIENE AU DEBARCAT ÎN JURUL DATEI DE 15 FEBRUARIE. PENTRU APĂRAREA PENINSULEI MALAEZIA S'AU PRIMIT NOUI ÎNTĂRIRI PRECUM ŞI UNI-

TAȚI AERIENE ŞI BĂTERII CONTRA AERIENE.

TRUPELE DEBARCATE PÂNĂ ACUM REPREZINTĂ PRIMUL CONTINGENT AL UNEI ARMATE A CĂREI FORȚĂ ESTE EVALUATĂ DUPĂ INFORMAȚII DIN SURSA JAPONEZĂ LA CIRCA 90.000 OAMENI.

Războiul în Grecia

Insula Lemnos a fost ocupată

Atena, 27. (Rador.) — Corespondentul agenției Havas comunică:

Prefectul insulei Lemnos a anunțat că guvernatorul german al insulei Samotrace a dat ordin autorităților din Lemnos să predea insula înainte de miezul nopții de 23 Aprilie, adăugând că în caz contrar va ocupa cu forța insula Lemnos.

Guvernul din Atena care a fost consultat de prefect, a dat ordin acestuia

să-și facă datoria în conformitate cu onoarea națională.

Trupele germane au început să debarce Vineri dimineața la ora 5 în Burnoia sub protecția aviației.

Slabele forțe aflate în insulă compuse din jandarmerie au rezistat până la ora 9.

Pe baza ordinului primit dela Atena autoritățile din Lemnos au rămas la posturile lor.

Și Duminică se mai pot face înscrieri pentru: unt, făină albă, ulei și carne

Un comunicat al primăriei

Primăria Timișoara comunică: „Se aduce la cunoștința populației, că în toate cazurile în cari, din cauza certificatului de înscriere la recensământ, întâmpină vre-o dificultate la înscrierea aprovizionărilor cu: zahăr, făină albă, ulei și carne, se vor prezenta la sectorul administrativ respectiv, din circumscripția în care domiciliază, unde vor primi instrucțiunile necesare, pentru

efectuarea schimbărilor sau primirea adeverințelor provizorii de aprovizionare. De asemenea, aducem la cunoștința publicului consumator și comercianților, că înscrierile pentru aprovizionarea cu alimentele de mai sus, se vor putea face și în ziua de Duminică, — potrivit ordinului nr. 484 al Subsecretarului de Stat al Aprovizionării.

Unități speciale germane

O companie de pionieri germani, echipată cu tot utilajul, în marș prin Bulgaria

LA CINEMA
APOLLO

Cântărețul
poporului

D. generalul Stoenescu ministrul finanțelor la Timișoara

Consfătuirea cu reprezentanții industriei, comerțului și ai contribuabililor

Timișoara, 27. — Sâmbătă dimineața a sosit în Timișoara d. General Stoenescu, Ministru de Finanțe, însoțit de d-nii Eugen Dumitrescu, secretar general; Maior Georgescu, director de cabinet și o echipă de inspectori, sub conducerea dlui inspector special Stelian Popescu.

D. general Stoenescu și însoțitorii săi au inspectat cele 3 administrații financiare de sub conducerea dlor administratori Popovici, Feldioreanu și Miracu, unde constatând unele lipsuri, a dispus măsuri de îndreptare, cerând funcționarilor să-și îndeplinească îndatoririle, deoarece soarta lor începe să

se îmbunătățească, prin majorări de salarii și cooperative de consum, organizate de „Cassa de Credit a Ministerului de Finanțe.

La ora 11, d. General Stoenescu, însoțit de d. col. Nasta, prefectul județului și d. Maior Micu, chestorul Poliției, s'a dus la primărie, unde a prezidat o consfătuire și a ascultat doleanțele reprezentanților industriei și comerțului și ai contribuabililor.

În numele contribuabililor a vorbit d. dr. P. Ciobanu. D-sa a predat un memoriu în legătură cu regimul de contribuții.

și Banca Timișorii, unde a fost primit de d. Ion Veverka, director general și dr. Ștefan Cruceanu, administrator delegat.

D. ministru general Stoenescu a adresat călduroase cuvinte de mulțumire d-lui Ștefan Cruceanu pentru felul în care a dus la bun sfârșit opera de românilizare a instituției, și a subliniat în mod special faptul că în clipa în care statul făcea cercetări în legătură cu utilizarea fondurilor fostei mișcări legionare, d. Cruceanu, din proprie inițiativă și printre cei dintâi s'a prezentat, justificând, până la ultimul ban, sumele primite.

Declarațiile d-lui ministru general Stoenescu au făcut o impresie deosebită, subliniindu-se prin ele munca desinteresată și românească a actualilor conducători ai Băncii Timișorii.

S. G.

OPERA ROMANA

Dna Silvia Secoșan-Humița, în Rigoletto

In spectacolul de Luni seara al Operei Române — Rigoletto de Verdi — rolul Gildei va fi susținut de d-na Silvia Secoșan-Humița. Soprană de pură coloratură, d-na Humița a reperțat frumose succese în trecutul apropiat pe prima scenă municipală a Transilvaniei — la Cluj. O școală perfectă, cu studii serioase de complectare în orașele italiene, o voce cristalină și un joc de scenă degajat — sunt calități care au ridicat-o în rândul celor mai bune cântărețe ale noastre.

Direcțiunea Operei Române din Cluj-Timișoara, a avut o bună inspirație atunci când s'a gândit ca dificilul și pretențiosul rol al Gildei din Rigoletto să fie încredințat în spectacolul de Luni seara d-nei Silvia Secoșan-Humița.

Doleanțele industriei, comerțului și diferiților contribuabili

În biroul dlui ajutor de primar s'a ținut o consfătuire prezidată de d. secretar g-ral Eugen Dumitrescu, la care au prezentat memoriu și au expus doleanțe următorii:

D. dr. P. Ciobanu, în numele proprietarilor de casa, a cerut ca fiecare contribuabil să aibă un carnet de impunere, pentruca, impozitul de 2% al chiriilor să fie încasat de Percepția comunală și să fie revizuite taxele comunale pentru apă, cari s'au majorat cu 36 la sută, canal cu 16 și gunoi cu 25 la sută.

D. dr. Ienovan, secretarul Baroului Avocaților, a depus un memoriu privitor la „Legea timbrului” și taxarea actelor. D-sa a cerut timbru judiciar gratuit.

D. Roxin Libescu, droguist, a cerut reducerea coeficientului de impozit prea ridicat pentru medicamentele en-gros.

D. Beșa, industriaș, a depus un memoriu, prin care cere încurajarea industriilor noi, prin fixarea unui coeficient de impozit redus, pe timp de 5 ani.

D. Catina în numele morarilor, a arătat diferența de impozit ce se percepe la morari, rugând să se aplice legea pentru toți egal.

D-nii Ion Oprea și dr. Nicolae Ogrin, secretar al „Sindicatului pentru raționalizarea exportului de vite”, au depus un memoriu, prin care se cere reducerea coeficientului de impozit pentru exportul de animale, cum și simplificarea percepției impozitului de 2% la cumpărarea și tăierea vitelor.

D. Zaharia Ionescu, în numele cocerșianților de lemne, a expus greutățile întâmpinate de lipsa de vagoane locația ce se percepe în zile de sâmbătă.

D. Bozgan, a depus un memoriu pentru reducerea coeficientului de impo-

O VIZITĂ LA BANCA TIMIȘORII

D. ministru general Stoenescu a vizi-

Scrisori din Cetatea Filmului

Cât a costat filmul scriitoarei Margaret Mitchell: „Pe aripile vântului”

Despre Shirley Temple, vegetariana Greta Garbo și tulburătoarea Marlene Dietrich

Senzația cinematografului american a fost, anul trecut, filmul inspirat de romanul „Gone with the wind” (tradus în limba română sub titlul: „Pe aripile vântului”) care a bătut toate recordurile de vânzare și aici și în Europa. Autoarea, d-na Margaret Mitchell, a câștigat până acum un milion de dolari de pe urma lui.

Povestea se petrece în vremea războiului civil care mai trezește și astăzi un rest de pasiune în sufletul poporului american. Și deși acesta este cel mai puțin sensibil vrajei literare din câte cunosc, personajele, răsărite ca prin farmec din paginile cărții, au prins rădăcini adânci în imaginația lui.

Alegerea actorilor cari să joace în film a luat proporțiile unui eveniment național. Cel mai obscur cititor a ținut să scrie la Hollywood care ar fi, după el, distribuția ideală și să amenințe că va boicota filmul dacă personajele nu corespund închipuirii lui.

Pentru eroul principal Rhett Butler, a fost ușor: chiar autoarea romanului trebuie să fi avut în minte pe Clark Gable. Dar pentru uimitoarea Scarlett O'Hara s'au încercat în zadar peste două mii de actrițe, până ce însăși rolul a fost încredințat unei englezoice aproape necunoscute, Vivien Leigh, care din ziua în care s'a prezentat filmul a devenit „regina cinematografului american”.

Este într'adevăr o femeie de o frumusețe și de o măiestrie covârșitoare. Fără ea, filmul, deși îngrijit făcut și excepțional de fidel romanului, ar fi „grandios” numai prin dimensiunile sale: este primul film care să fi costat patru milioane de dolari și să dureze aproape patru ore în șir. Dar Vivien Leigh îi dă calitatea misterioasă, tulburătoare a flăcării. Țineți minte numele ei. În curând toate revistele cinematografice din lume îi vor rezerva un loc de frunte.

DUPA ALBĂ CA ZAPADA, TÂNDĂRICĂ

Cred că singurele filme cari să placă tuturor sunt ale lui Walt Disney. Fiecare își alege, din creațiile sale, câte un favorit. Slăbiciunea mea a fost multă vreme Donald Duck, râșoiul, care se împletește mereu în consecințele fătărnicii și mămilor sale. Pe

urmă l'a înlocuit Ferdinand Taurul, a cărui singură dorință în viață este să „stea la umbră unui pom și să miroase florile”. Iar acum în urmă a apărut Pinocchio, sau cum îi spuneam noi, când eram copii, Tândărică.

Tot ce ne-a uimit în primul film lung al lui Walt Disney se regăsește în aceasta din urmă: ingeniozitatea, simțul poetic, gustul desăvârșit. Accentul însă nu mai este pe duioșie, ci pe o virtuozitate în alegerea amănunțelor și în realizarea lor care întrece orice închipuire.

STELELE, PE RAND...

Shirley Temple s'a făcut mare; își poartă părul în melci pe urechi, și nu mai spune nimic că i se dă piper să mănânce ca să nu crească. În schimb, se studiază chestiunea de a ști dacă va reuși să învingă obstacolul vârstei îngrate. Aștept, ca să mă duc să o văd, să ajungă de vârsta lui Deanna Durbin, al cărei ultim film, direct inspirat de povestea Cenuseresei, a stârnit în toată presa comentarii pasionate.

Greta Garbo a devenit vegetariană. Toată lumea se întreabă ce a adoptat mai întâi, doctorul sau regimul. Stokowsky, în urma faimosului voiaj în Italia, a pierdut câțiva admiratori (mai ales cucoane bătrâne), dar a câștigat mulți alții, chiar printre nemelomani. Ca dirijor, este omul care pune „glamour” până și în muzica lui Bach.

În țara aceasta în care, cu lunile, n'ai prilejuit să întrebuințezi cuvântul „suflet”, constatăi cu surprindere că singurii actori europeni cari au reușit sunt aceia cari au adus, pe lângă talentul și farmecul lor, o însușire de care publicul american nu-și dă seama, dar care-l fascinează. Este darul de a transpune în personajul pe care-l intruchipează ceva din propria lor substanță, nu numai frumusețe sau virtuozitate, dar și oricât m'aș feri de asemenea cuvinte: viață sufletească. Dincolo de schimbul obișnuit dintre actor și spectator, ei reușesc să stabilească o comunicație de la om la om, astfel că cele mai reușite dintre creațiile lor iau pentru noi semnificația unei experiențe personale.

Mă gândesc înose la Greta Garbo. Dar și

la Charles Boyer, deși vocea lui răscolitoare a avut de rostit, pe englezește, atâtea ineptii. Și apoi la noii veniți, Vivien Leigh, Laurence Olivier, Ingrid Bergmann.

TULBURĂTOAREA MARLENE

Iar pe Marlene Dietrich, tocmai însușirea aceasta a fost gata să o șteargă din rândul stelelor de cinema. În ultimul ei film a trebuit, să se arate nepieptănată și cu ciorapul rupt, să joace adevărat în loc să se mulțumească să-și plimbe pe ecran farmecul ei puțin morbid de floare de seră, pentru a recâștiga atenția publicului american. Fiind ovițesența sex-appealului, succesul ei, aici părea asigurat. Dar nu știe să fie provocată în mod direct și sănătos — aș vrea să spun: inocent — ca frumusețile americane de pe ecran cari par'că se miră întotdeauna de ce o femeie este mai tulburătoare când își arată umărul gol ca din greșală, decât în costum de baie; se miră, dar acestea fiind regulile jocului, le acceptă și profită de ele cu măiestrie.

Marlene Dietrich joacă același joc, dar nu-l acceptă. Singurul moment în care este de acord cu sine însăși este acela în care înfruntă bărbatul pe care fatalitatea cinematografică l'a scos în cale. Pe urmă, pe măsură ce-l cucereste, o cuprinde un fel de desgust pentru „veșulca poveste”. Unora le place tocmai complexitatea pe care dezaburarea aceasta o adaugă unui rol prin excelență simplu: Acela de „vamp”. Dar astfel, în loc să trezească în spectatori pasiuni elementare, ca dorința sau invidia, strecoară în ei o neliniște care le este cu atât mai insuportabilă cu cât îi găsește cu totul dezarmați. Au impresia nelămurită că, dacă joci un rol, real sau fictiv, fără să-l accepți, trădezi și pe cel cari trăiesc la fel, și pe ceilalți judecători — mai rău, te înșeli pe tine însuși când te mândrești crezând că domină o situație, când de fapt nu ești în stare nici s'o trăiești pe deplin.

Toată puterea poporului american vine tocmai din faptul că nu admite existența orchideelor otrăvitoare.

A. VILL

Spicuri din corespondența Contelui Ștefan Tisza

Împăratul Franz Iosef cerea să i se prezinte un proiect de decret pentru amnestierea condamnaților politici români. Tisza consimte, fiindcă prin amnestie „toți Românii din străinătate vor fi privați de gloria de martiri”, care glorie, adaugă el, în România este foarte rentabilă.

Opinia publică din România e contra Ungurilor, nu din cauza tratamentului la care sunt supuși Românii Ardeleni, ci fiindcă România vrea Ardealul.

În fine, Tisza găsește sosit momentul să aducă la cunoștința publică, marea și mult trâmbițată acțiune de pacificare. În ce constă ea? O scrisoare, trimisă la 22 Octombrie 1914 Mitropolitului ortodox dela Sibiu, Meșianu, în calitatea lui de cel mai bătrân arhieru român. Lunga scrisoare, care începe cu declarații sentimentale de iubire față de România, cari mor cu atâta entuziasm pentru patria maghiară, Tisza promite că va examina posibilitatea unei reforme a școlii primare, care să țină seama de dorințele cetățenilor de buze nemaghiare (nem magyarjku), că va putea îngădui uzul limbii române în contactul cu autoritățile Statului, și, în fine, se va putea îngriji de o modificare a legii electorale, care să îngăduie o mai justă reprezentare a Românilor în parlament.

Atât! Adică nimic.

Aceste acțiuni, care era mai mult o ironie, Tisza îi atribuia o importanță excepțională. Credea că în urma publicării acestei scrisori, România va cădea în genunchi și va cânta imnuri de slavă salvatorului, căci Tisza aceste imnuri le aștepta. Și numai pe ei! La 24 Septembrie îi comunică și mitropolitului Blajului, lui Victor Mihali, textul scrisorii către Meșianu, rugându-l să dea expresie recunoștinței sale față de el, de Tisza, și convingerii că, prin „reformele” puse în vedere, se va deschide calea înțelegerii cu Maghiarii. Ii somează apoi să intervină cu un număr cât mai mare de bărbați respectabili să-și exprime, în public, satisfacția și mulțumirea.

Scrisori identice a trimis tuturor episcopilor români și în aceiași zi a scris și prefectilor din județele cu populație românească, comunicându-le că e absolut necesar ca Românii să-și arate satisfacția și mulțumirea. Mai ales, adaugă Tisza, e importantă atitudinea presei. E de dorit ca și ziarele naționaliste românești să cânte imnuri de slavă. Unde nu pot fi silite la asta, cel puțin trebuiesc împiedicate să nu bagatelizeze acțiunea.

La 24 Septembrie i-a scris Tisza și contelui Czernin, la București. Ii comunică și lui, că nu a putut sta de vorbă cu naționalistii, „fiindcă cu ei, conduși de Maniu, nu se poate înțelege”. Nici declarații publice dela ei nu așteaptă. Va primi, însă, dela elementele mai patriotice și dela ziare.

Manifestațiile publice ale mulțimei și satisfacția din partea Românilor, îl obsedau mereu pe contele Tisza. Cu ele voia să ușureze, cum spunea el, situația Regelui Carol, față de opinia publică agitată, dar, mai ales, avea nevoie de ele ca să dovedească Berlinului, că nu maghiarii și nu politica lor de oprire e cauza atitudinii dușmănoase a opiniei publice din România, pentru că, cum rezultă din manifestațiile lor publice, Românii Ardeleni sunt fericiți și mulțumiți cu situația lor. De aceea luase toate măsurile ca manifestațiile publice să fie cât mai numeroase și mai patriotice. Credea că un bun serviciu în această privință i-ar putea face episcopul Hossu al Gherlei, prin care încercase și anumite presiuni, scriindu-i că dacă

Românii resping mâna ce li se întinde, vor pierde ultima și singura ocaziune de a-și îmbunătăți soarta. După război, din care Ungaria, sigur, va eși biruitoare, va stăpâni curentul șovinist extremist, și atunci va fi vai de capul bieților Români.

Vlaicuța Hossu nu era însă de acord cu tactica premierului ungar. Ei propunea, ca Tisza să trateze cu Partidul Național, ori să-și comunice intențiile de a satisface dorințele Românilor într'un manifest public, adresat țării, ori printr'o scrisoare trimisă Președintelui Partidului Național, lui Gheorghe Pop de Băsești, ori, în fine, printr'o scrisoare adresată întregului Episcopat Românesc. Tisza răspunde că nu poate invita pe naționaliști și nici primi nu-i poate „formal”. Nu i se poate adresa lui Gheorghe Pop de Băsești, pentru că vrea să evite și aparențele unui acord cu Partidul Național, și în fine nu se poate adresa nici întregului episcopat român, fiindcă nu dorește să atragă oficial biserica într'o acțiune politică.

Și nu era episcopul Hossu mulțumit nici cu celace se pregatea să otere Tisza. Acesta, însă, nu ceda nici din concepția lui asupra tacticii, nici din limitele pe care le fixase pentru concesiuni, cerea însă adeziuni. Adeziunile trebuiau să fie cât mai numeroase și ele să cuprindă — spunea în scrisoarea din 30 Octombrie 1914 — expresiunea bucuriei și recunoștinței Românilor față de acțiunea lui și a celei mai desăvârșite încredere că-și va ține cuvântul. În aceeași scrisoare cere părerea episcopului dacă nu ar fi bine să invite la Budapesta pe toți episcopii, înainte de publicarea schimbului de scrisori cu Meșianu, ca să-i roage să-și manifesteze în public fericirea? Dacă poate primi astfel de declarații publice și de la unii membri marcanti ai Comitetului Partidului Național? E convins că în România ar face o impresiune deosebită o astfel de declarație din partea lui Iuliu Maniu, însă, crede că orice încercare în această direcție ar fi inutilă, căci Maniu nu va face nici o declarație.

În sfârșit, schimbul de scrisori cu Meșianu a apărut. Manifestațiile de bucurie și recunoștință din partea Românilor, nu se produceau în măsura dorită de Tisza. În scrisoarea din 12 Noembrie 1914, către contele Berchtold, spune că ele îi vin „nur langsma” din cauza comunicației rele a trenurilor. Speră însă că vor veni mai ales dela Episcopi și chiar și dela unii fruntași români. Se va îngriji apoi, ca astfel de manifestații să se prindă și din partea presei naționaliste, astfel încât chesimea să se infiltreze și în România.

Manifestațiile de mulțumire și bucurie, îi pareau lui Tisza și mai necesare, pentruca, chiar la 12 Noembrie, mareșalul rundenburg telegrafiază Arhiducelui Friedrich, Generalsimul armatelor Austro-Ungare, să determine guvernul ungar să racă urgent Românilor din Ungaria, concesiunile cerute, căci în cazul acesta se poate nădăjdui intervenția activă a Românilor în război contra Rușilor. Textul telegrammei i s'a comunicat din partea ministerului de externe Austro-Ungar și lui Tisza, care răspunde imediat că a făcut Românilor toate concesiunile imaginabile, că acestea au fost primite cu entuziasm și dovezile manifestațiilor lor de mulțumire le va trimite la Viena, Berlin și București. Aceste concesiuni însă nu vor influența România, fiindcă pe ea nu o interesează soarta Românilor din Ungaria, ci vrea numai să cucerească Ardealul și Bucovina. România va intra în război alături de noi numai după

ce vom învinge pe Ruși, încheie Tisza răspunsul său.

Intervenția lui Hindenburg l'a determinat pe Tisza să călătorească la Marele Cartier German. Călătoria a avut loc în curând și Tisza s'a întors destul de mulțumit. La 20 Noembrie îi comunică lui Czernin, că Germanii își vor scoate din cap ideea necesității unor concesiuni și mai mari pentru Români, concesiuni, pe care le urgenta subsecretarul de Stat dela Externe, Zimmerman. În orice caz, adaugă el, eu am declarat categoric, că de așa ceva nici vorbă nu poate fi.

În sfârșit, la 29 Noembrie 1914, Tisza poate produce o dovadă a „bucuriei” Românilor din Ardeal. Este un articol publicat de cunoscutul ziar maghiaro-fil „Desteptarea” din Brașov, redactat de Arseniu Vlaicu, care era socotit renegat din partea opiniei publice românești. Numărul cu articolul admirativ, este trimis îndată ambasadorului Austro-Ungar dela Berlin, spunând că ziarul e „eine Zeugnis von der Wirkung meiner Aktion”.

Abia a trecut o lună de zile dela apariția articolului „Desteptării” și Gazeta Transilvaniei publică altul (numărul din 23 Decembrie 1914), pe care Tisza nu l'a mai trimis la Berlin, ci l'a trimis ministrului său de justiție, Eugen Balog. Articolul cuprindea o aluzie destul de străvezie la nădejdiile ardelenilor de a se uni cu frații de peste munți. Tisza e furios: „nu știu ce face procurorul regal din Brașov, care a fost făcut mai de multe ori atent asupra tendinței perfide a acestui ziar, scrie el ministrului de justiție.

Din încercările de pacificare ale lui Tisza nu s'a ales nimic. Scrisorile lui păstrează însă amintirea unei tragedii de un tulburător grotesc.

Producția de oțel Statelor Unite în scădere

Newyork, 27 (Rador.) — Corespondentul agenției DNB anunță:

Ministerul de războiu al Statelor Unite declară că din cauza grevelor producția de oțel a scăzut cu un milion de tone.

Dacă mișcarea grevistă va continua până la data de 15 Mai a. c. producția de oțel a Statelor Unite va scădea cel puțin două milioane jumătate tone.

Un spectacol

cum n'a mai fost la

CORSO

BETTE DAVIS

CHARLES BOYER

MICA PUBLICITATE

APARE ÎN FIECARE ZI UN LEU CUVANTUL MINIMUM 10 CUVINTE

Anunțurile în chenar, prețul dublu, iar cele cu clișeu tarif special. Orice anunț cerut apare în altă rubrică decât cea respectivă, se taxează dublu.

De vânzare 3 jugăre de pământ cu pomi fructiferi. Informațiuni: Bulev. Eroilor dela Tisa No. 45.

Închiriere imediat local de restaurant, local de băcănie și două camere locuință, bucătărie, pivnița etc. în Bulevardul Eroilor dela Tisa 49, ori la oficiul de Plasare Timișoara, Eugen de Savoia 11. Milovanu. Telefon: 44-25.

PĂMANT pentru umplerea terenurilor, e disponibil, sau de transportat, eftin. Martin, Str. Milano 9, telefon 30-77.

Caut cameră bine mobilată de închiriat, de preferat în Cetate. — pentru imediată închiriere. A se adresa la Intreprinderile Helicon, str. Lenau 8.

Caut servitoare pentru imediată angajare. De preferință femeie dela țară. A se adresa la administrația ziarului „Dacia”, str. Lonovici 2.

DE VÂNZARE imediat o casă familiară, având grajd, curte, grădină cu pomi fructiferi, în mărime de 340 stângani. A se adresa: Ronaș, Str. Apollo No. 31.

De vânzare cărucior de copii tip modern, puțin uzat. A se adresa: Str. Cernăuți 1.

Caut spre cumpărare mobilă pentru casă combinată, cu preț convenabil. Grebenișan, Str. T. Maiorescu No. 1, Circ. II.

Doi ucenici bine desvoltați se primesc la Industria Română de Piele, Splaiul Morarilor No.

Cățelușă mică, albă, tunsă, s'a pierdut. A torul, sau cei ce dau informații, prin bună recompensă. Informațiile se vor d-lui Chercioban Timișoara IV, Str. meliei 60.

De vânzare o casă cu 4 locuințe, urgent, eftin. Informațiuni, III., Str. Memorului 14, ușa 1.

Căutam spre cumpărare, imediat, un set de radio, în bună stare. A se adresa la administrația ziarului.

De închiriat pe 1 Mai 2 camere parter, antreu, baie, Cetate, Str. Gen. Doja. Informațiuni la Dr. Marina, Str. Meșianu.

Cumpărăm imediat mașină de adunat perfectă stare de funcționare. A se adresa la Tipografia Helicon, Str. Lenau 8.

Mașină de cusut (pentru croitorie) în bună stare, de vânzare în Timișoara II, strada legrefului 71.

Primăria comunei Sănnicolaul-Mare No. 2105/1941

PUBLICAȚIUNE

Primăria comunei Sănnicolaul-Mare publică, vacanța pentru următoarele funcții: 1 loc de împiegat, care se va completa conform dispozițiilor Codului Funcționarilor Publici Regele Mihai I.

Concurenții vor înainta cererile însoțite de acte prevăzute de art. 3 C. F. P. până la 15 Mai 1941.

Sănnicolaul-Mare la 15 Aprilie 1941

Primar: Vasile Cărpinișan

Notar: Petre Poștaș

ULTIMA ORA

Comunicate de războiu

A căzut și Teba

Trupele germane au debarcat în numeroase insule din marea Egee

Berlin, 27 (Rador). — Inaltul comandament al forțelor germane comunică:

În Grecia formațiuni din unitățile de munte și formațiuni de care blindate în strânsă cooperare au continuat urmărirea inamicului.

După ce trupele noastre au capturat pozițiile dela Thermopylae trupele britanice au fost învinse la est de această înălțime istorică în apropiere de Molos. Mai multe sute de englezi au fost făcuți prizonieri. Treizeci de tunuri au căzut în mâinile noastre.

Alte trupe germane plecând din Thesalia au capturat insula Eubea și trecând prin Chalkis au ajuns pe continent.

Trupe rapide germane continuând urmărirea inamicului au străbătut orașul Teba.

După ce insulele Thasos și Samothrace au fost ocupate prin surprindere către 25 Aprilie, forțele germane au debarcat în cooperare cu marina de războiu pe insula Lemnos și au ocupat, după ce înfrânt rezistența inamicului, toate punctele importante din punct de vedere militar.

Forțele aeriene au acționat cu succes împotriva vaselor inamice în apele Greciei. Ele au distris la 24 Aprilie după cum au anunțat într-un comunicat special 13 vase comerciale cu deplasare totală de 50.000 tone și au avariat serios alte 17 vase.

La 25 Aprilie un alt vas de comerț de 3000 tone a fost scufundat, patru mari vase avariate, și alte numeroase vase de coastă au fost incendiate.

În Africa de nord, trupe germane și italiene au respins cu succes o manevră de încercuire britanică sprijinită de puternice unități de care blindate și de artilerie grea asupra fortului Capuzzo la vest de Sollum.

Avioane de bombardament în picaj germane și italiene escortate de avioane de vânătoare italiene, au intervenit în lupta terestră dela Sollum și au împrăștiat masări de trupe inamice precum și coloane de autovehicule, scoțând din luptă numeroase care de asalt ușoare.

Avioane de luptă germane au aruncat bombe în plin asupra pozițiilor artileriei britanice la est de frontiera Egiptului, precum și asupra unei mari tabere de trupe.

Un mare vas de comerț a fost scufundat în cursul unor atacuri reușite, date la 24 Aprilie de formațiuni de avioane

Stuka împotriva instalațiilor portuare dela Tobruk. Cu acest prilej a fost doborât un avion de vânătoare britanic de tipul Hurricane.

Avioane de recunoaștere inamice au distrus Vineri la vest de insulele Faroe un vas comercial de 10.000 tone.

În cursul nopții de Vineri spre Sâmbătă, avioane de luptă au bombardat cu succes obiectivele militare ale portului Sunderland de pe coasta orientală engleză. Bombe explozive și incendiare au

pricinuit mari pagube instalațiilor de pe șantierul dela Deptfort precum și docurilor Hudson.

Aviația inamică a sburat în noaptea de 25/26 Aprilie pe deasupra regiunii nordice a coastei germane și un singur avion inamic a reușit să sboare deasupra capitalei.

Bombele aruncate în număr redus nu au produs stricăciuni decât la câteva clădiri din cartierele de locuit și între altele unui spital din Kiel.

Atacuri concentrice împotriva insulei Malta

Roma, 27 (Rador). — Marele Cartier General al forțelor italiene transmite următorul comunicat oficial:

În timpul nopții spre 25 Aprilie formațiuni aeriene germane au bombardat în valuri succesive bazele navale și aeriene insulei Malta provocând incendii și explozii la Valetta.

În Mediterana orientală unitățile noastre aeriene au atacat un convoi inamic în Canalul Caso atingând în plin un vapor de 2000 tone în Golful Milo.

În Africa de nord pe frontul Tobruk se semnalează o activitate de artilerie.

În cursul zilei de 24 și 25 Aprilie cetatea și baza navală dela Tobruk a fost

continuu bombardată de avioane italiene și numeroase formațiuni aeriene germane. Amenajamentele portului și un vas ancorat au fost atinse în mai multe rânduri.

Alte avioane germane și italiene au atacat mijloacele mecanizate și artileria britanică din zona Sollum.

În Africa orientală la est de Gambella trupele noastre într-un mare elan au atacat și au învins forțele inamicului care se fixase în întărituri pe poziții favorabile.

Inamicul a fugit în grabă lăsând pe teren sute de morți, arme și o cantitate considerabilă de materiale.

Toate vapoarele straine ancorate în porturile Statelor Unite au fost confiscate

WASHINGTON, 27 (RADOR). — CORESPONDENTUL AGENTIEI D. N. B. COMUNICĂ URMĂTOARELE: COMITETUL PENTRU MARINĂ A CAMEREI REPREZENTANȚILOR A APROBAT VINERI UN PROIECT DE

LEGE PRIN CARE PREȘEDINTELE ESTE AUTORIZIT SĂ ORDONE CONFISCAREA VAPOARELOR STRAINE ANCORATE ÎN PORTURILE STATELOR UNITE.

O delegație economică germană la Tokio

Berlin, 27 (Rador). — Rămășițele corpului expediționar britanice fug spre porturile de imbarcare din Grecia de sud, urmărite de forțele germane.

Unitățile britanice împărțite în mici

grupuri, încearcă să ajungă în porturile sus arătate mai înainte ca forțele germane să le ajungă. Armata germană înaintează pretutindeni în mod rapid.

Flota engleză din Gibraltar a plecat în direcția Mediteranei

Algeiras, 27. (Rador). — Corespondentul agenției Stefani anunță:

Escadra engleză compusă din cuirassatele „Renown” și „Sheffield”, vasul purtător de avioane „Ark Royal”, 7 contratorpiloare și 3 submarine a pără-

săsit Gibraltarul plecând spre Mediterana. În direcția Mediteranei a mai plecat și un convoi de vase de transport de 3 vase din serviciul de patrulare și 2 distrugătoare.

Câți creștini trăiesc în întreaga lume

BERLIN, 27 (Rador). — „Manualul catolic” a apărut într-o nouă ediție vizuită, conținând date statistice asupra tuturor religiilor din întreaga lume.

Din aceste date rezultă că populația lumii care se cifrează la 2,122 milioane oameni se împarte, după religii, astfel: 289 milioane catolici, 201 milioane protestanți, 161 milioane ortodocși, 9 milioane creștini de alte rituri, restul aparținând altor confesiuni. Religia tolică este împărțită deci de 18 la sută din totalul populației lumii.

Arhiducesa Ileana a plecat în Germania

Iasi, 27 (SIR). — Arhiducesa Ileana care a petrecut vacanța de Paști la meniuil Poeni din jud. Iasi a părăsit Capitala mergând în Germania.

Fiul președintelui Roosevelt a sosit la Manila

Shanghai, 27 (Rador). — Corespondentul agenției D. N. B. transmite: Căpitanul James Roosevelt venind la Honolulu a sosit Vineri cu avionul la Manila.

Fiul Președintelui Roosevelt a declarat ziaristilor că nu poate face declarații cu privire la țelurile călătoriei sale, el va primi instrucțiunile necesare abia după ce va ajunge la Hongkong unde va pleca Sâmbătă seara.

Corpul expediționar britanic din Grecia se imbarcă

Tokio, 27 (Rador). — Corespondentul agenției D. N. B. anunță:

Delegația economică germană în Japonia te cu d. dr. Wohltat consilier de stat, a sosit în capitala Japoniei, venind din Singking.

D. Kotaki membru al corpului expediționar japonez a eșit în întâmpinarea misiunii germane la frontiera statului Manchuria. La gara din Tokio misiunea economică germană a fost salutată de d. Ohno ministrul adjunct al afacerilor străine de numeroși reprezentanți ai comerțului japonez.

Problema aprovizionării Franței

Washington, 27 (Rador). — Corespondentul agenției Havas comunică:

D. Henry Hays ambasadorul Franței la Washington a avut o nouă întrevedere cu d. Welles secretarul adjunct la Departamentul de stat, cu privire la aprovizionarea Franței.

Ambasadorul Franței a subliniat necesitatea de a se trimite ajutoare în Franța.

Führerul Germaniei a sosit în Jugoslavia

Insuflețita primire în orașul Marburg

MARBURG, 27 (Rador). — Corespondentul agenției D. N. B. comunică:

Vechiul oraș Marburg din fosta Jugoslavia a trăit Sâmbătă o zi istorică. Führerul a sosit acolo pe neașteptate. Populația îmbrăcată în cea mai mare parte în

costum național stirian l-a aclamă cu mare entuziasm.

Șeful grupului etnic d. Barom a fost numit Führerului pentru eliberarea țării și i-a urat bun șos.